

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Depisti naj se izločijo pošiljati uredniku, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje krono temeljne pristojbine ter od vsake pete vrstice 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kroge, za četr leta 2 kroge; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Nemško gospodarstvo v Gradcu

Nemško časopisje je zagnalo velik krik, ker je okrajni zastop celjski daroval 2000 kron za „Dijaki dom“ v Celju. Povdarjalo je, da polovica vseh prispevkov pride iz nemških rok, od nemških davkoplačevalcev. To gotovo ni istina, da bi v celjskem okraju plačevali Nemci ravno toliko, kakor ogromna večina vsega prebivalstva. To je najnavadnejše podtikanje, da bi se nemške davkoplačevalce razburilo ter jih nahajalo zoper to, da bi oni prispevali tudi v slovenske potrebe. Nemško časopisje je zagnalo velik hrup že v slučaju, ko se je borih tisoč goldinarjev darovalo za slovenske kulturne dobrodelne namene!

Mi pa smo ponižni in samo skromno protestiramo zoper to, da v Gradcu deželni zbor takorekoč siplje denar davkoplačevalcev za razne vsenemške namene.

Mi bi se morali temu odločno upreti, da bi se tudi z našim denarjem, ki tvori tretjino vseh deželnih prispevkov podpirali razni vsenemški zavodi, da bi se denar uporabljal za razne vsenemške slavnosti, kakor se je to do godilo ravno sedaj, ko so bila v Gradcu zbrana nemška pevska društva. To se pravi zlorabljanje naše potrpežljivosti, ako se meče denar v namene, ki so kmetakemu prebivalstvu dežele naravnost škodljivi, slovenskemu prebivalstvu pa nasprotni, in ga naravnost izzivajo k odporu.

Kot znano, je deželni odbor dvakrat dovolil podporo za to vsenemško pevsko slavnost v Gradcu in sicer vsakokrat po 10.000 kron. To je gotovo zapravljivost denarja davkoplačevalcev, to je izzivanje napram Slovencem, to je tretjini vsega prebivalstva cele dežele. Od te slavnosti nimamo dobička nikdo drugi, kakor nemški nacionalizem in vsenemška ideja, ki je v nasprotju z državnimi interesi, in ki je sla-

vila ob tej slavnosti svoje orgije. Denar metati za take namene se pravi kraji ga deželi, ki je že tako revna in ima dovolj potreb, ki so nujne za prospeh poljedelstva. Uravnava rek in hudo-urnikov zlasti v spodnjem delu dežele se odlašajo od leta do leta, kmetijstvo nazaduje, ker dežela pravi, da nima denarja.

Za deželne koristi ni nikdar denarja, je ga pa vedno dovolj, kadar se gre za to, podprati nemštvo in ga ojačiti s prireditvijo raznih slavnosti in manifestacij. To se vidi zlasti tudi v podpiranju nemškega šolstva v spodnjem delu dežele.

Po vseh mestih Spodnje Štajarske se že nahajajo nemške meščanske in obrtne šole, snujejo se še vedno nove deške in dekliške šole samo da bi napredoval nemški značaj dežele. Kadar pa prosijo Slovenci za kako šolo, tedaj je gotovo, da je ne dobe, ker to ni v interesu nemške stvari. Razni slovenski trgi se poganjajo že leta in leta za to, da bi dobili kakšno obrtno ali drugo šolo; dežela je noče dati, dasi bi bila tako potrebna prebivalstvu in povzdigi obrti. Snujejo se po vseh krajih, kjer staneje le paščica Nemcev, nemške ljudske šole. Ustanavljajo jih „šulferajn“, ki ga podpira deželni zbor vsako leto z mnogobrojnimi in velikimi prispevki. Nemške šole po naših krajih rastejo hitro, kot gobe po dežju; čez par let njihovega obstanka, ki ga zagotove slovenski otroci s svojim obiskom, jih prevzame dežela v svojo oskrbo. Tako se je zgodilo letos s šolo na Slatini, in tako se je zgodilo prejšnja leta z vsemi enimi šolami, ki jih je ustanovil „šulferajn“.

To je gotovo tudi zapravljanje in zloraba deželnega denarja. Čez par let bo imel že vsak kraj, kjer živi le paščica Nemcev, svojo nemško ljudsko šolo. Slovencem pa se ne privoščiti niti najpotrebnejših šol.

Letos je mesto Gradec vzelo posojila štiri milijonov, za katere je deželni zbor izpo-

aloval jamstvo cele dežele. Ako bi se zgodilo da bi Gradec ne mogel plačati posojila, plačati bi ga morala dežela. To je zopet nov dokaz, kako slabo se gospodari z deželnim denarjem, kako se zapostavljajo koristi prebivalstva, ker se nikdo ne zavzema za kmetško ljudstvo, ki tvori v deželi veliko večino vsega prebivalstva.

Pri tem smo zopet Slovenci najbolj zapostavljeni; od posojila, ki ga je deželno mesto Gradec vzelo, mi nimamo prav nič, korist ima le nemštvo, a vendar smo morali tudi mi jamčiti za posojilo.

Mera je polna, slovensko prebivalstvo je že do vrha naveličano te nemške nadvlade in tega zapostavljanja na vseh poljih. Slovensko prebivalstvo se hoče odtrgati od Gradca, ker tam nimajo smisla za njegove koristi, temveč ga zlorabljajo.

Misel po lastni samoupravi Spodnjega Štajarskega vedno bolj dozoreva, na vseh shodih se sklepajo resolucije, ki zahtevajo avtonomijo in ta glas ne bo potihnil poprej, dokler ne bomo ločeni od Gradca. Ljudski glas, božji glas, zato naj vlada gleda, da zadovolji naše zahteve. Z Gradcem nočemo imeti nič več opravka, tam imajo samo zasledek za naše opravičene pritožbe. Proč od Gradca!

Kam plovemo?

Ptuj, 5. avgusta 1902.

Med inserati „Slovenskega Naroda“ z dne 2. avgusta 1902 nahaja se sledeče oznanilo: „Radi povečanja lista se išče vajej žurnalist kot sotrudnik. Ponudbe na „Štajerca“ v Ptuj.“ Čudno, da ravno „Slov. Narod“ sprejme ta inserat. Čudno, da se „pragerman“ Jovip Ornig obrne ravno na „Slov. Narod“ s svojo srčno željo. Ali misli med kranjskimi liberalci dobiti ista opore in pomoči, katere potrebuje za svoje velegermanske cilje in smotre?

LISTEK.

Na grobeh.

Češki epikal J. Hořica.

Na Pruskem do zdaj še ni prišlo do „hije“ nima. Stali smo pred pokopališčem v Velikih Hořicah, pred velikim kamenitim križem, lepo izklesanim iz peščene in brali smo zlati napis na belem, velikem podstavcu: „Pozdravljen bodi sv. Križ — — —“ In zlogovali smo to za dostno in glasno kot vesel učenci.

Za nami je ostalo v veži. Gospodinja, blepac, dekla, trije otroci so se radovili dveh gospodov, ki sta glasno zlogovala. Šepetali so si o naju tudi glasno; ko sta se pa obrnila, so se skrih sramežljivo v ražo.

Hořičko pokopališče se razprostira na visokem bregu pri potoku, ki teče skozi vas. Okoljajo ga sidi. V sredi pokopališča je neprav starodavna cerkev. Na desni pokopališča pa stoji župnišče, stavba iz novejši doba.

Veselo, mladostno gospoda župnika po imenu Deponte, sta poznala in Opavo. Še vedno je kot nemški študent, in to odgovori, vesel

študent. Izhaja iz Bavorovega, kjer se bojne v narodnem govoru češčina s polščino in nemščino. Z velikim veseljem nama je pravil, da se govori v Bavorovem tako češčina, — — — ali češči bi navajali vzglede. Slabša ta češčina vendar ni, nego je bila pred petdesetimi leti v Pragi na Mali strani. Gospod Deponte je študiral v Vratislavi bogoslovje, kakor se uče drugi pravni, zdravilstva ali česa drugega. Po nekoličletnem kapelanovanju v nemškem kraju, je postal župnik v Kořicah. To je bila groza! Cerkev si do zdaj niti pruska vlada ni upala polastiti, in zato je na Opavskem med reko Opavo in Odro (med mesti Opavo in Ratiborjem) vse češko v cerkvi. Gospod Deponte mi je slihal nekoč zelo zgovorno strašno grozo svojega češkega propovedovanja.

„Ali pa niste mogli govoriti nemški?“

Pogleda me debelo. — — —

„Ne, to ni šlo, sicer bi ne mogel obstati in bi se moral preločiti. In ne pozabite, da je tu olomunška škofija!“

„Ali to kaj pomeni?“

„Se la tako? Stare šenske hořičke bi se kar v Olomun tožiti in — — — se bi izgubili.“

„No, kaj ste pa delali torej?“

„Kaj sem delal? Zapri sem se v župnišče in nisem stopil iz njega, dokler nisem umel toliko češčine (se ve ne književne, ampak tako po našem), da sem se mogel pozdravljati s ljudmi in jih kaj povprašati.“

„Kaj pa so dejali ljudje, ko ste tako lomili češčino pri propovedovanju?“

„To so dobri ljudje, ali trdni, verni, verjame mi, zvesti so starim legam. Rekali so: „Naj lemi, samo, da se uči, saj se navadi!“

„Kaj pa, ko so prišli k vam v kakem opravilu?“

„To jih ne poznate! Dokler nisem znal govoriti 2 njuni, niso imeli zaupanja do mene. Nihče ni hodil k meni. Otroci so se me bali in se me ogibali!“

Ali saj nismo prišli v poset gospodu župniku, nego gledat pokopališča. Tam se vedno duhijo stopinje človeške duše. Tudi na hořičkem smo jih našli; in še kako gniljive.

Nekaj dni poprej naju je ušlilo pokopališče v Jaktaru (v moravski vasi blizu Opave na Avstrijskem) s svojimi, večinoma nemškimi napisi na nagrobnih spomenikih. Zdaj pa naju je potekalo hořičko, tu na pruski zemlji. Še pred vrati naju je pozdravil vladno češki napis

Toda ta faktum zdi se nam nevažen, če ravno ne tajimo, da bi nam ljubše bilo ako bi bil „Slovenski Narod“ odklonil dotični inserat, kajti odkrito bodi rečeno, ako tudi sam dr. Tavčar prevzame vrhovno vodstvo „Štajerca“, ne bo ta list uspeval; ta list ne napada samo duhovne in posvetne slovenske inteligence; on zapeljuje kmeta, češ, naj pozabi in zanemari svojo narodnost, naj si vzame za vzgled narodne odpadnike à la Ornig et tutti quanti ter se naj ponemči. Pod tem pogojem se bo v Gradcu vse za Slovenski Štajar zgodilo. „Štajero“ je list za pospeševanje germanizacije in dr. Tavčar bo sploh ves ugled kot narodnjak in poštenjak izgubil, če ne dokaže, da se je navedeni inserat brez njegove vednosti vrnil v „Slov. Narod“.

Žalosti pa nas nek drug pojav narodne in diferentnosti.

Pred nekaterimi dnevi bil je v „Slovenskem Narodu“ dopis iz Središča, iz skozi in skozi narodnega Središča, v katerem je bila omenjena neka pritožba radi zapora meje od ogrske vlade. Dotični dopisnik je naznanil, da so Središčani obrnili v tej zadevi na g. Josip Orniga v Ptuj, naj brani njihove interese in koristi; končuje pa dopis s tem, da zatrjuje, da se Središčani v svoji stiski niso mogli nikamor drugam obrniti, kakor na g. Orniga.

Svojim očem nismo verjeli, ko smo čitali to gorostasno trditev. Torej renegat J. Ornig naj bi bil zaščitnik in opora „narodnih“ Središčanov? Mar nimamo mi državnih in deželnih poslancev, katerim so tudi Središčani izkazali svoje zaupanje s tem, da so jih volili? In g. Ornig si veselo mane roke, prejema ta telegram, si obleče takoj frak, si patakne cilindar ter se nemudoma poda k grofu Clary-ju in „Pettauer Zeitung“ piše o tem dogodku doslovno: „Herr Ornig ist, obwohl die Bittsteller anderer Nationalität sind, — in seiner bewährten Opferwilligkeit auch hierin der bedrängten armen ländlichen Bevölkerung beigestanden.“

Bravissimo! Grof Clary je baje g. Ornigu ugodil in uspeh govori za — Orniga.

Kaj porečejo k temu naši državni in deželni poslanci? Dvojno je mogoče. Ali se Središčani sploh niso drugam obrnili kakor na g. Orniga, ali so pa naši poslanci v svoji abstinenci sploh odklonili vsako pomoč in intervencijo. V prvem slučaju so Središčani, ki so radi „somi zo-se“, storili naroden greh in izdajstvo, ker so dali g. Ornigu povod in priliko, odevati se s plaščem ljubezni do našega ljudstva, katere v svojem javnem in zasebnem življenju nikdar ni kazal. V drugem slučaju pa so storili naši poslanci greh, če niso oni v priporočil Središčanom ničesar ukrenili.

V prvem in drugem slučaju imamo pa mi volilci ptajskega okraja narodno pravico in dolžnost vprašati naše Središčane in naše poslance — deželne kakor državne — „kam plovemo?“

Kritikus.

Celjske in štajarske novice

(Zabavni večer), kojega je priredilo tukajšno „Delavsko podporno društvo“ dne 2. avgusta t. l. v društvenih prostorih, se je obnesel nad vsako pričakovanje dobro. Obširni prostori so bili napolnjeni polni, tako, da nekateri sploh niso došli več prostora. Zabava je bila vrlo živahna. Poslušali smo izurjen društveni zbor pod vodstvom premarljivega g. dr. Schwaba. Tudi godba nam je pridno svirala, za kar gre hvala v prvi vrsti tukajšnjemu godbeniku g. Potočniku. Vse točke so izzvale mnogo pohvale in burnega plaska. — Postrežba z jedjo in pijačo je bila vsestranski dobra in je društvo s pridobitvijo sedanjih oskrbnice lahko zadovoljno. — Z veseljem moramo omenjati, da so se zabave udeležili tudi nekateri gospodje iz nedelavskih višjih krogov. To je hvala vredno zlasti zato, ker se delavce ravno na ta način za narodnost pridobiva, da se v njih sredo zahaja.

(Važni sklepi.) Odbor „Delavskega podpornega društva“ je v svoji zadnji seji storil sledeče važne sklepe, na katere vse, ki se za delavski razvoj zanimajo, opozarjamo. Sklenilo se je: 1. da se priredi vsako prvo soboto v mesecu zabavni večer in sicer to zaradi tega, ker se je že večkrat izrekla želja, da bi se taki večeri prirejali in ker se je prvi večer tako vrlo obnesel; 2. da se priredi v soboto, dne 9. avgusta t. l. odhodnico v društvenih prostorih svojemu dosedanjemu blagajniku g. K. Percu. Želeli je, da se te odhodnice vsi člani in kar največ prijateljev društva udeleži; 3. da napravi društvo v nedeljo 10. avgusta skupni izlet v Škofjo vas do gostilne gospe Koželj p. d. Lenčar. Odhod je točno ob 2. uri iz društvenih prostorov. Vsa narodna društva dobro došla. — Z veseljem pozdravljamo živahno gibanje tega velevažnega društva z zadnjem času.

(Naše narodne trgovine.) Prejeli smo pojasnilo glede prodajalke omenjene v onej notici, da si ta ni nikdar pustila prinesiti užgalice „Südmarke“ in da je bila vedno in ostane Slovenka ter da je ono poročanje le iz zavisti in sovražstva.

(Nemškutarsko slavnost) je v nedeljo priredilo celjsko nemško obrtno društvo na Starem gradu, a pri tem je imelo smolo; vreme je bilo neugodno, zato je bil obisk jako klavern. Komaj je godba zaigrala prvi komad, se je vsul dež, in gostje so se prestrašeni razleteli na vse strani pod streho. Nemškutarski obrtniki so tudi nameravali prirediti vsenemško demonstracijo; dva fantiča sta namreč nesla na Stari grad velikansko frankfurcarco, da bi jo razobesili. Prišla pa je prepoved od okrajnega glavarstva, in nemškutarji so kislih obrazov razobesili samo deželno zastavo. Dogodili so se še drugi znameniti dogodki, n. pr., kako so trije fantje razsajali in topli goste, kako so se nekateri udeleženci upijali, kako so nekateri zagrizenci bežali v šumo, da se ubranijo klofut itd.

Šteznik, v vas, ki jo desetkrat na leto morje preplavi. A jaz sem pošten človek, rad bi živel, a morja ne maram niti videti; sicer bi skočil vanj iz obupnosti.

In obupni mož je divje mahal z rokama po zraku in srdito obračal oči; mislil sem že, da se mu meša v glavi.

„Ali kako pa poučujete?“ vprašam ga, da bi zopet sprožil to stvar.

Jel se je kar krohotali pri vsej obupnosti.

„To je počiti smeha! Ali naj vam to povem. Otroci pridejo v prvo šolo in me gledajo dolgo, jaz pa nje. Povedati jim ne morem nič, saj bi me ne razumeli; torej molčim na prosto. Če se posmejam komu, tedaj se me boji. Saj veste: smejeti se, pa nič izpregovoriti. Otroci mislijo, da sem nor. Potem pa stopim k mizi, potrkam na njo, pa rečem: „tiš!“ Potem zakričim: „tiš!“ da se otroci kar prestrašijo. Potem pokažem na prvo dete, pa mu rečem kazoč na mizo: „Vi bajet da?“

Otrok ne ve kaj mu hočem, a jaz udarim zopet na mizo in rečem: „tiš!“ Otroku pa dam: „Zak tiš!“ In tako dolgo ga mučim, da naposled reče: tiš. Ali umejete?“

„Umejem!“

(Razmere na celjski pošti.) Celjska pošta zasluži res patent, 26. m. m. dostavila se je v Celju stanjoči osebi dopisnica, ki je bila odana v Zagreb 4. maja t. l. Kakor je razvidno iz pečata poštne urada, bila je dopisnica že 4. maja tudi v Celju. Poleg tega pečata nahaja se pa tudi pečat od 25. julija. Kje je bila dopisnica med tem časom? Znano je, da potrebujejo pisma s slovenskim naslovom včasih po več dni, predno srečno pridejo na svoj cilj, da pa potrebuje dopisnica iz Zagreba, predno se dostavi v Celju bivajočemu adresatu, nič manj kot — 83 dni, to nam je vendar še novo. Značilno je, da je sicer jako natančno pisan naslov radiran in na dveh krajih popravljen. Proti takemu počenjanju moramo vendar odločno protestirati. Upamo, da bode ta notica zadostovala in ne bode treba posebne pritožbe, in smo radovedni kaj bode poštni urad v tem slučaju ukrenil. Ime gospoda, v čegar posesti se dopisnica nahaja, se lahko izve v uredništvu „Domovine“.

(Proti kopališču „Diana“.) Naše slovensko kopališče že celjskim Nemcem tudi ne da mira. Že od več strani smo čuli, da so tukajšnji letoviščniki popraševali, je li res, da ste že dve osebi to leto v „Diani“ utonili, češ, da so jim Nemci to pripovedovali. To je gotovo jako nesramna agitacija za — nemško kopališče. Tujci, ki prihajajo v Celje na letovišče, radi obiskujejo slovensko kopališče, kar je čisto umevno, ker ima isto jako prijetno lego in je za varnost vsestransko preskrbljeno. To pa seveda naše nemčurje bode v oči, in zaradi tega začeli so tujce z navedenim podlim obrekovanjem odvracati od našega kopališča. Dobro bi bilo ljudem, ki razširjajo take laži, pri sodišču povedati resnico.

(Velikonemške zastave ter c. in kr. vojska.) Za vsenemške pevske slavnosti preteklega meseca so v Gradcu Nemci hoteli pridobiti vojaške godbe. Med pogoji, katere je stavilo poveljstvo graškega voja za prepust polkovnih godb, bil je tudi ta, da se v okoliših njihovega nastopa ne smejo vporabljati črno-rudeče-rumene vsenemške zastave. Prirejevalci niso hoteli odpraviti takih okrasov in vojaške godbe kakor tudi vojaki sploh niso smeli iti k graškim pevskim slavnostim. Od velikega Nemca iz Vipave Ambroschitscha, Ambrozičevega sina in Ambrositschevega brata vrejevani celjski nemški listič imenuje popisano odredbo graškega poveljjočega generala „schwarzgelben Schwachsinn“ (avstrijsko slaboumnost). — Lani so imeli celjski Nemci v mestnem parku veliko slavnost in nad njenim prostorom je visoko nad drugimi zastavami plapolal črno-rudeči žolte prapor. Ob vhodih v park so visele edneake trobojnice, c. in kr. 87. peš polk viteza Succovaty a, poveljnika graškemu voju, pa je dal svojo godbo — brezplačno slavnostnemu odboru, da je svirala pod in med zastavami onih harv, katere v Gradcu generalu topništva vitezu Succovaty u letos niso bile po godu.

„Vi umejete, ali otroci ne umejejo pol leta. In pol leta ne delam drugega, nego to, da jih naučim kopico besedij...“

„Ali pa veste, da so tam pri nas učitelji, ki bi imeli poučevati češki, pa siloma mašijo nemščino v otroke, da bi se prikupili „višjim“.“

Čudo, da mu niso oči izskočile, tako srdito je pogledal; in — če se ne varam, — slisal sem ime štetinastega štirinožca.

Zakaj sem omenil zgornji dogodek?

Tega učitelja sva si domislila, ko sva stopala po pokopališču. Videla sva namreč med drugimi napis: „Zde odpoziva M. K. narosena — semrela —“. Uboga češčina, to ljudem zadostuje. Pravopis so jim izruli, ali češkega duha ne!

Kaj sva iskala posebno na hoštiškem pokopališču?

Na hoštiškem pokopališču počiva tudi Ivan Fusa, bivši učitelj v Hoštičih. Bil se je popolnoma počesčil. Ko je umrl mu je dala udova napraviti križ s češkim napisom. Ali njegov sin, strasten ponemčenec, je dal odstraniti češki nagrobni spomenik svojega očeta.

Segel je torej celo na pokopališče, kamor se do zdaj še ni opala pruska vlada!

na velikem križu. Na pokopališču samem sva se obrnila na levo stran k otročjim grobom. Tu so bili križi po večjem le iz dveh desk, črno pobarvani s plehasto tablico na sredi. Tu je bilo napisano preprosto samo ime, dan rojstva in smrti, se ve v češkem jeziku; ali s pomanjkljivim pravopisom. Saj so hodili v nemško šolo.

Šol se je polastila Prusija v kulturnem boju leta 1873. Do tega časa se je smel spora zumevati učitelj v šoli češki z otroci. Tega leta pa je preložila vlada vse češke učitelje na Ren in od Rena pa trde Nemce, — veči noma pa poštene ljudi — v češke šole pruskega Opavskega.

Poznali smo takega nesrečnika-mučenika! Bil je duševno popolnoma uničen.

„Le pomislite“, tožil je, čudo, da si ni las ruval z glave“, nikdar se nisem pregrešil, a že sem tu deset let v prognanstvu. Ne morem govoriti z ljudmi in ti ne z menoj. V šoli ni prav nikakega uspeha, kajti otroci me ne razumejo.“

„A zakaj pa ne učite češki?“

„Ne poznate razmer, dragi gospod. Pred menoj je bil tu rojak, pošten in dober človek. V treh letih se je naučil malo češki. A ko se je to zvedelo, takoj so ga preložili za kazen v

(Dijamantni jubilej doktorata) je v torek slavil v kopališču Rogatec škof Strossmayer. Škofu je prišlo čestitat posebno odposlanstvo Hrvatov, ki ga je vodil poslanec dr. Vrbanec.

(Pohvalno priznanje) izrekel je deželni šolski svet v Gradcu g. nadučitelju Josip Vidicu v št. Pavlu v Sav. dolini za 42letno izbornost in uspešno delovanje na polju prosvete in šolstva ter mu to sporočil v posebnem dekretu. Tudi mi čestitamo blagemu starosti na tem odlikovanju.

(Osebnosti.) Justični minister je imenoval adjunkta ne meškem kazenskem oddelku v Mariboru A. Bothe predstojnikom na ženskem kazenskem oddelku v Begunjah na Kranjskem. — Ministrski predsednik kot vodja ministrstva notranjih zadev je imenoval stavbena adjunkta J. Breitensteina in J. Klimbacherja inženjerema v državni stavbeni službi za Štajarsko.

(Osebnosti.) Štajarski deželni odbor je imenoval Josipa Zabavnika asistentom pri vino-rejskem nadzorništvu za Spodnji Štajar.

(Pri Sv. Martinu v Rožni dolini) priredi bralno in pevsko društvo ljudsko veselico s petjem, govori, šaljivim nastopom in tombolo dne 17. avgusta t. l. v prostorih g. Stožirjeve gostilne. Odbor si usoja tem potom vladno povabiti vse celjske Slovence in narodnjake, kakor tudi okoličane od blizu in daleč, zlasti iz Dobrne, Vojnika, Žalca, Galicije, Nove cerkve itd. na to izvanredno veselico. Da se bode ta dobro obnesla in sijajno izvršila in da bode presegla vse dosedajne veselice, treba je prav obilne udeležbe. Zatorej Slovenci! Rojaki! Dne 17. avgusta vsi od blizu in daleč na veselico k Stožirju v Rožno dolino, da z mnogoštevilno udeležbo pokažemo svrje prepričanje in dokažemo našim klevetnikom, da v Rožni dolini ni narodnih mlačnežev, ampak da „Čvrst slovenski rod čist prebiva tod!“ Na veselo svidenje!

(Stanje hmelja.) Po poročilu južnoštajarskega hmeljarskega društva od 5. avgusta t. l. je bilo vreme zadnji čas za razvoj hmelja precej ugodno. Spravljanje golding hmelja se prične okrog 20. t. m. Žetev bo zaostajala za lansko. Žetev zgodnjega hmelja se je že pričela ter bo minimalna. Natančno cenjenje seveda še ni mogoče.

(Iz Gomilkega) se nam poroča, da bode dne 10. avgusta t. l. tam bral novo mašo gospod Franc Cukala, sin vrlo narodnega tamkajšnjega župana. Novomašnik dovršil je vse svoje študije na celjski gimnaziji in v celovškem bogoslovju z odliko. Z njim pridobil bode tužni Korotan ne le odličnega duhovnika, ampak tudi vnetega in delavnega narodnjaka. Bog ga živi!

(Požari.) Na Rečici so doživeli v tem letu veliko strahu. Vsak mesec je kje v trgu gorelo v noči od 11. do 12. ure. Ljudje so bili že čisto zbegani, ker si že nobeden ni bil življenja in premoženja svest. Vse je govorilo, tu ne more biti drugo, kakor da nekdo požiga. In glejte — zadnjič so gnali oročniki vso Pershinovo družino v luknjo, ker so na sumu požiga.

(Poštni urad v Gornjemgradu.) Z dnem 16. t. m. se vpelje pri poštne in telegrafskem uradu v Gornjemgradu služba poštne pota za bližnje vasi, in sicer se bo opravljala vsak teden petkrat. Iz tega povoda so v dveh vaseh postavili poštne nabiralnice.

(Iz Sevnice.) „Sem dolgo upal in se bal“ namreč državnega pravdnika. Dobro se še spominjam, da je sodnija pred par leti, ko je pošena nemška duša ovadila „Sokole“, da so strgali cesarsko zastavo raz strebe, takoj uvedla preiskavo. Takrat je res bila vsa stvar izmišljena. Pred kratkim pa so uprizorili tukajšnji „Hoffnungsvollen, Stolz und Hoffnung der Deutschen“, velikanski skandal. Hodili so namreč po trgu ter vpili „Pereat Oesterreich, Nieder mit Oesterreich, Pfui Oesterreich“. Za to je mnogo priča, kajti divje tuljenje zbudilo je skoraj vse srce. Med tistimi, ki so vpili „Pfui, Pereat, Nieder Oesterreich“ bil je tudi sin nekega o. kr. deželno sodnega svetnika na Koroškem. „Ja Deutschland, Deutschland, über Alles!“

(Železnica Grobelno-Slatina-Rogatec) se prične graditi najkasneje do 9. septembra t. l. Kolodvor na Grobelnem bode stal za Lebičevem linom.

(Na ljudskem shodu v Šmarju pri Jelšah) so bile sprejete naslednje tri resolucije: Prva se glasi: Slovenci, zbrani dne 3. avgusta t. l. na ljudskem shodu v Šmarju, odločno ugovarjajo zoper zanemarjanje štajarskih Slovencev s strani deželne in državne vlade v kulturnem in gospodarskem oziru. Protestujemo zoper potratno gospodarstvo nemške uprave z našim denarjem v ponemčevalne namene in protislovenske demonstracije ter zahtevamo ločitev slov. dela štajarske dežele od Nemčev in samoupravo za slovenski del dežele. — V drugi resoluciji zahtevajo zbrani slovenski volilci ustanovitve slovenskega vseučilišča v Ljubljani. — Tretja: Vsi tukaj navzoči zborovalci pozivajo slovenske državne poslance, posebno dvornega svetnika dr. Ploja, naj delujejo na to, da se združijo vsi jugoslovanski poslanci brez izjeme mišljenja v eden klub!

(Iz Poličan) prejeli smo sledeči dopis: O, še živim! Ne malo me je iznenadila notica, priobčena v zadnji števec „Domovine“ z naslovom „Iz Poličan“, da bi me namreč našli 31. m. m. v „Beli grabi“ mrtvega. Jaz še živim — hvala Bogu — in sem zdrav, da si ne želim bolje. Kar dar mi bo umreti, pač ne bom hodil v Belo grabo pod „apneno skalo“, kjer je presneto slabo ležišče. Rajši se vlečem v senco bližnje košate bukve, kjer sem tudi tistega dne, ko so me našli „mrtvega“, s knjigo v roki — spal. Vzrok te sladke smrti pa ni bil niti samomor, niti nesreča, ampak malo „hudodelstvo“ popoldanske vročine.

J. Hiter, abt.

(Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo) zboruje 10. t. m. ob 10. uri dopoldne pri Sv. Križu Podaval bo g. Kurbus o čebeloreji ter se bo razgovarjalo o konferenčnih vprašanjih.

(Veselica v Jarenini.) V nedeljo, 3. avgusta je imela „mladeniška zveza“ veselico. Mnogo je bilo občinstva, dasi je bilo nepretrgoma, prav kakor v tropičnih krajih. Navdušeno je stala množica mož do moža in se zavzemala za resni govor čg. Ant. Špareljna, ki je popisal slovensko zgodovino za časa slavni bratov sv. Cirila in Metoda. Povdarjal je složnost in bratsko ljubav, ki je toli potrebna za razvoj naroda. Izvrtno se je obnesla igra „Sanje“. Tu so pokazali mladeniči res svojo izurjenost. Posebno nam je ugajal sin Kremenov ter trije dijaki pri dogovoru groznega čina. Kaj dobro se je obnesel angeljski zbor ter obsodba Vinkotovega zločina. Pohvalno je izvršil svojo ulogo pevski zbor. Posebno mešan s krasnimi pesnicami je navduševal srca poslušalcev. Lepo se je obnesla opereta „Na senožeti“, katero je uglasbil g. J. Slekovec. Samo kretanje bi moralo biti bolj naravno, ker se vrši na prostem. Zahvaljuje se čitalniški odbor in odbor mladeniške zveze igralcem in pevcem ter pevkam, kakor tudi slavnemu občinstvu.

(Poštni urad v Ormožu.) Dne 16. t. m. se upelje pri poštne in telegrafskem uradu v Ormožu služba poštne pota za bližnje vasi. Obhodil jih bo vsak teden šestkrat; iz tega povoda so postavili poštne nabiralnice v štirih krajih.

(Grozen umor.) Pri sv. Lovrencu na Dravskem polju v Župečji vasi je kmetova žena Marija Bauman dne 3. t. m. v veliki razburjenosti peljala oziroma nesla k bližnjemu potoku vse tri svoje sinčke, od katerih je bil eden star šest let, drugi dve in tretji še ne pol leta ter jih vrgla v vodo, da so utonili; skočila je tudi sama v vodo, da si konča življenje, ali voda je bila premajhna in ni se mogla utopiti. Šla je potem domov rekoč: „Tam so moji otroci, idite po nje!“ Vzrok tega groznega čina je že dolgo trajajoč prepri in sovraštvo z njenim možem. Morilko so izročili okrajni sodniji v Ptaju.

(Kako uradujejo naši župani) Še vedno je med našimi župani mnogo takih puhloglavcev, ki mislijo, da je bolje nemški uradovati in ki se hočejo s tem nekaterim uradom prikupiti. Pri tem pa pišejo goropadne neumnosti, tako, da se jim Nemci v uradih posmehujejo, deloma zaradi njihove bojazljivosti, deloma ker pošiljajo v urade smešne nemške pokveke. Tak izgled je sledeči iz gornjeradgonskega okraja: „Lobliches Bezirksgericht in Oberradkersburg. Ich als Vormunt V. M. minderjährigen Kind, F. M. bitte loblich k k Bezirksgericht um durch Führung wegen Beschädigung A. K. Kauschler Sohn in Sovjak Gemeinde

Terbegriffen verächt ist nicht so Beschädigt wie er geklagt hat. A. K. hat verlangt von minderjährigen F. M. wegen Beschädigung 25 Gulden Ich bitte loblich k k. Gericht um durch vierung der sahe, verächt ist nicht genannte so Beschädigt V. M. m. p.“ — Ko bi bil ta mož vse to lepo po slovenski zapisal, bi bilo pismo vsaj razumljivo, tako pa je pisal za predpust. In taki možje županijo po velikih občinah! Na Češkem bi župana, ki kaj takega napiše, s palicami nagnali. Bodite vendar enkrat že slovenski možje in ne nemški podrepaniki!

(Bralno društvo v Cezanjevcih) priredi v nedeljo, 17. t. m. popoldne (v šoli) veselico s petjem, predavanjem in gledališko igro „Sv. Neža“. Dobrodošel je vsak!

(Politični shod.) Politično društvo „Sloga“ v Središču priredi dne 24. avg. shod, na katerem bosta poročala poslanca dr. M. Ploj in dr. Rozina o svojem delovanju.

(Z Vuhreda) Vrli narodnjak g. Franjo Pahernik, visokošolec na Dunaju, je kupil od gosp. Lipeja Streicher v Ribnici na Pohorju veleposestvo Samec, h kateremu spada tudi glasovita Velika kapa na Pohorju. Marsikateremu nemčurju bodo solze tekale za brzimi srnjaki in imenitnimi divjimi petelinimi. Tako je prav! Da se tudi na tem važnem mestu zamorejo Slovenci veseliti pod zastavo „Slave!“

(Žensko učiteljsko v Mariboru.) Znano je, da je deželni zbor tik pred zaključanjem sklenil, da se ustanovi v Mariboru nemško žensko učiteljsko. Te dni se je vršilo v Mariboru posvetovanje; sklenilo se je, da se odpre prvi razred že drugo leto.

(Slavnost v Gradcu in južna železnica.) K nemški pevski slavnosti v Gradcu je juž. žel. pripravila 435 vlakov.

(Demonstracije v Gradcu.) V nedeljo je nad 1000 delavcev demonstriralo v Gradcu za splošno volilno pravico. Pred uredništvom nemško-nacionalnega „Grazer Tagblatt-a“ so vpili delavci gromoviti: „Fej!“ Delavci so imeli seboj raglje in piščalke. Tudi pred deželnim dvorcem so bile demonstracije. Na to so imeli socijalni demokratje shod.

Spomini na Šmarje.

Ne pristojta mi menda pisati poročila o šmarskem taboru, ne morem se pa vzdržati za beležiti nekaj spominov iz velezanimivih in poučnih trenutkov, katere sem tam preživel. Dolgo smo se že bili veselili tega dneva in vključ neverjetnim zaprekom od strani lastnih rojakov, da, zdi se mi, da baš vsled zavesti o brezuspešnosti teh nečednih zaprek praznovali smo ta dan dijaki z velikim zadoščenjem. Posrečilo se nam je pokazati z dejanjem obrise našega programa. Vršili so se že shodi vseh slovenskih dijakov iz vseh dežel, kjer bivajo Slovenci, ki pa po številu udeležencev in po svojih uspehih niso nadkriljevali šmarskega dijaštva zaupnega shoda, katerega so se udeležili samo štajarski dijaki. Ni se tamkaj skušalo skleniti kake politične izjave, kajti menim, da se je po vsi pravici povdarjalo, da je za take kompetentno le združeno dijaštvo vseh slovenskih dežel, vendar pa tudi neobvezni razgovori tega shoda na dijaštvo niso ostali brez koristnega uspeha.

Iz udeležbe pri skupnem obedu, ki je presegala najdržnejše nade, izpredeti je bilo, da se je ta opoldanski sestanek vršil vsled kratko odmerjenega časa brez nepotrebnih formalnosti, da so se domači narodni krogi in zlasti tudi narodno učiteljstvo iz vseh krajev Slovenskega Štajarskega zavedali pomena prijateljske združitve z akademskim naraščanjem. Besede izpregovorjene iz strapi Šmarčanov od vsam narodnemu dijaštvu davno poznanega g. dr. Rakeža, nadalje od strani dijaštva na naslov šmarske čitalnice, okrajnega zastopa, narodnega šolstva in zlasti županstva šmarskega, pričale so, da niso bile menjene kot običajne fraze, ampak da so šle iz srca v srce. Nagovor dijaka Žitka na narodno učiteljstvo in navdušeni odziv g. Brinarja za narodno učiteljstvo bila sta vidni znamenji, da se dijaštvo in učiteljstvo ni selo v tako imponujočem številu slučajno, ampak v pravem razumevanju skupne želje, pospeševati vajojo in napredek naroda.

Državni poslanec dr. Ploj, ki je s ponosom povdarjal, da je bil svoj čas član „Triglava“ in „Slovenije“, katerima društvoma razun nove praške „Ilirije“ štajarsko slovensko narodno dijaštvo brez izjeme pripada, trdil je kot narodni delavec, da bodo sedanji voditelji usode našega naroda lahko brez skrbi in bojazni izročili študijučim sinovom baš iz teh slojev naroda izhajajočimi.

Kdo je kriv, če je to dejstvo vzbujalo sredi lepe prireditve vendar čustva srda, ki so bila pritajena le zategadelj, ker akademična mladina ob ti priliki ni hotela dati pričakovanega orožja v roke onih, ki so to z gotovostjo pričakovali!

Tu ni prostora za oceno posameznih govorov. Nadučitelj Strmšek je govoril o svojem poklicu tako odkritosrčno, da mu niti nasprotniki niso mogli ugovarjati. Poslanec dr. Ploj je dobil zaupnico in dr. Karlovšek si je bil lahko že naprej svest priznanja kot ljudski govornik. Da do dijaškega govornika izkušeni kmetijski možaki niso imeli prvotno zaupanja, povedal je istemu sočuten mož izmed ljudstva, rekoč: „Usmilili so se nam, ko so na oder stopili. Tako mladi so še; mislili smo si, da jim beseda ne bo de tekla. Pa so vendar le tako izvrstno naredili!“

In res! Ljudstvo je jasno izrazilo svoje popolno soglasje, s stoletno zahtevo glede nastanitve slovenskega vseučilišča ter pokazalo svojo zrelost z razumenjem tako važne kulturne zadeve.

Ljudski shod in ljudska slavnost pokazati sta hotela in sta, kolikor je to bilo v danih razmerah in ob neugodnem vremenu možno, res tudi pokazala v dejanju, kar je govornik dijaštva trdil še pri opoldanskem sestanku, da boče biti namen prireditve ne nastopiti in se producirati kot kasta, ampak naznačiti željo koalicije z vsemi delažljivimi, narodno mislečimi činitelji v svrhu skupnega dela za ljudstvo, za najštevilnejše sloje naroda. Ljudstvo je pa očitno razumelo to željo dijaštva ter to izražalo z živahnim soglasjem, katero so želi vsi ljudski govorniki, da siravno se je ljudstva udeležilo komaj četrtino toliko, kolikor bi se ga bilo udeležilo, ako bi ne bilo ljubosumnosti, ker se ji ni dala rezerva hlapčevske pokorščine, odvrnila tega dobrega ljudstva od sestanka.

Naravno je, da je pri večerni slavnosti prijateljstvo še le prav slavilo svoj praznik. Ko liko starih znancev iz vseh krajev domovine si je tu zopet prijateljski stiskalo roke po dolgih letih. Kako izborna petje v impozantnih zborih! In slovenski Kuhanik, učitelj Serajnik, kako bi si zaslužil s svojimi umetniškimi sposobnostmi drugo usodo! Da je plesoči svet najdalje vztrajal na pozorišču, kdo bi se bil temu mogel čuditi ob navzočnosti tolikega števila ljubkih plesalk in pogumnih plesalcev! Domača šmarska godba je imela pri tem — to se razume — največje zasluge!

Z lepimi spomini zapustilo je slovensko dijaštvo prijazno Šmarje. Vsem dragim znanecem, ki so se ta dan sešli v Šmarju, zlasti pa šmarskim narodnjakom pošiljam torej še enkrat najpriarnejše pozdrave.

Po končanem ljudskem shodu prejel je še predsednik sedeči brzojavki:

Sv. Lucija. Mi gremo naprej, mi strelci! Kovač, Šorli, Lupušček, Mikuz, Kenda.

Polzele: Vrlim rodoljubom kličejo gro moviti „živio“ Slovenke s Polzele.

Druge slovenske novice.

(Zaveza avstr. jugoslovenskih učiteljskih društev) priredi svojo XIV. glavno skupščino dne 14., 15. in 16. avgusta 1902 v Trstu. Spored skupščine je sledeči: 1. V četrtek, dne 14. avg. 1. Ob pol 1. uri popoldne: Seja upravnega odbora v hotelu „Evropa“. Spored: a) Poročilo o delovanju „Zaveze“; b) določitev poročila za delegacijo; c) predlogi in nasveti. 2. Ob pol 7. uri zvečer: Zborovanje delegacij v čitalnični dvorani. Spored: a) Predsednik otvori zborovanje; b) poročilo tajnikovo o delovanju „Zaveze in Zavezniških društev“; c) poročila računskih pregledovalcev za leto 1901. (§ 15. pos. r.); d) blagajnikovo poročilo; d) vo-

litev treh pregledovalcev računov (§ 15. pos. r.); e) določitev letnih doneskov „Zavezniških članov“ (§ 7. lit. a. Zav. pr.); f) določitev sporeda za glavno zborovanje (§ 24. Zav. pr.); g) določitev časa prihodnji XV. glavni skupščini „Zaveze“ (§ 22. Zav. pr.); h) volitev vodstva in upravnega odbora „Zaveze“ (§ 11. in 12. Zav. pr.); i) predlogi in nasveti. II. V petek, dne 15. avgusta. 1. Ob 9. uri popoldne: Glavno zborovanje po sporedu, ki ga določijo delegacije, v veliki dvorani hotela „Evropa“. 2. Takoj po glavnem zborovanju redni občni zbor „Jubilejnega društva Samopomoč“ po običajnem dnevnem redu. 3. Ob 1. uri popoldne: Banket v hotelu „Evropa“. Kuvert brez vina velja 3 K. 4. Ob 6. uri zvečer: Koncert v „Narodnem domu“ v Barkoli. (Vabilo in spored se natisne posebe). III. V soboto, dne 16. avgusta. 1. Ob 1. uri popoldne: Izlet v Benetke, odkoder se vrnemo 18. avgusta zjutraj pred odhodom dunajskega vlaka.

(Družba sv. Cirila in Metoda) je imela v mesecu juliju 4806 K 4 vin. dohodkov in 3832 K 81 vin. stroškov. Koroški Slovenci so darovali 1000 K. Štajarske podružnice so prispevale sledeče: ženska podružnica v Ljutomeru 17-10 K, podružnica za Vuhred in okolico 15 K, izvan akademična v Gradcu pa 50 K.

(Dohodki osebnega davka) so znašali leta 1901 na Kranjskem 1.773.501 K. Od te vsote je dobila dežela 110.828 K.

(Železniški minister Wette) se je peljal dne 5. t. m. skozi Selško dolino na Kranjskem ogledat si dela, ki se vršijo v predoru Podbrdom nove bohinske železnice.

(Ogenj) V ponedeljek je požar upepelil poslopje A. Klemenčiča v Železnikih na Gorenjskem. Škode je okroglih 2000 K; v nevarnosti so bile tudi okrog stoječe hiše.

(Tragičen dogodek) Blizu vasi Luče med Krko in Žalno na Dolenjskem se je dne 28. m. m. dogodil veletragičen slučaj, čegar žrtev je bila učiteljica O. Cepuder. Vozila se je namreč na nekem vozu, ki je vozil drva. Med vožnjo pa je padla z voza in se v notranjem poškodovala tako silno, da je vsled poškodb umrla že med potom, ko so jo nesli v Krko.

(Uboj). Posestnik Peter Hutter v kočevski vasi Römergrund na Kočevskem, je v nedeljo svojo ženo, ki je bila v zadnjem mesecu noseča, tako silno sunil, da se je revica zgrudila in na mestu mrtva obležala. Hutter je s svojo ženo sploh jako grdo ravnal in jo večkrat surovo pretepjal.

(Nesrečna smrt.) V soboto popoldne sta prišla v Postojno dva Nemca, da bi si ogledala pred par leti najdeno jamo, ki se nahaja ne daleč od postojnske. V jamo sta ju spremlila dva vodnika. Ko pa so se imeli prepejati čez podzemsko jezero, se je čoln razbil in en vodnik se je utopil. Potegnili so ga s prebitim čelom iz globoke vode.

(Zahteve koroških Slovencev.) V sobotni zadnji seji koroškega deželnega zbora sta slov. dež. poslanca gg. Einspieler in Grafenauer govorila o zahtevah koroških Slovencev. G. Grafenauer je govoril petčetr ure in vzbudil, kakor tudi nemški listi pripoznavajo, splošno pozornost zbornice. Rekel je, da Slovenci niso proti pouku nemščine, ampak proti temu, da zanemarijo svojo materinščino in se raznarodujejo. Pri drugih postavkah se je tudi oglašil posl. Grafenauer, posebno pri postavki o kmetijstvu. Gavoril je tudi za šestletno šolsko dolžnost.

(V vodnjak skočila) je pri Sv. Križu pri Trstu 17letna hčerka Štefanija posestnika F. K. Izvlekli so iz vodnjaka mrtvo njeno truplo.

(Štrajk.) V Trstu stavkajo delavci v livarni tvrdke Hold radi premale plače. Štrajk kavar-niških uslužbencev se bliža koncu in ni dosegel ničesar.

(Strela in požar.) Dne 28. m. m. ob 6. uri popoldne je strela udarila v s slamo krito poslopje Tomažič iz Kozjan na Goriškem. Vnela so se poslopja dveh drugih gospodarjev, trije hlevi z lopami v vrednosti 2000 K.

(Deželni stroški v Istri) so razmerno z gospodarskimi razmerami v deželi visoko proračunjeni. Troški za deželni zbor znašajo 28.000 K, deželni glavar dobiva 7.200 K, štirje odborniki pa 20.000 K. Troški za deželne urade znašajo

83.180 K, za naučne svrhe je proračunjena vsota 420.213 K, za javne zgradbe (ceste, voda, železnice) 186.800. Za poljedelske in gospodarske namene 93.000 K. In potem so še drugi stroški.

Dopisi.

Iz Gornje Radgone. (Slavnostna Ciril Metodova veselica bralnega društva Gornje Radgone.) Z veseljem moramo poročati o uspehu Ciril-Metodove slavnostne veselice našega delavnega bralnega društva.

Prostorni vrt gostilne g. Osojnika bil je v ta namen od vrlih domačih Slovencev ozaljšan z venci, trobojnicami in trakovi, da je človek kar z radostjo vstopil. Kakor vselej, tako smo se tudi pri tej veselici prepirali, da v Gornji Radgoni raste narodna zavest, in da mladi rod ne z bojazljivostjo temveč s ponosom trdi: „Slovenec sem!“ Živel mladi rod slovenski Gornje Radgone! Sveta Ciril in Metoda, kojih spomin ste tako slovesno obhajali, naj čuvajta Vas, Vaš prihodnji rod, Vašo bodočnost, Vašo narodno mišljenje, Vaš mili domači jezik!

S kratkim jednatim govorom pozdravil je vodja tamburašev in pevskih zborov g. Janko Čirič navzoče goste od blizu in daleč.

Toliko občinstva ni bilo kmalu vkup kot sedaj! Nad „1000“ (tisoč) tlačilo se nas je na vrtu, da smo le bili navzoči. Prišli so zavedni, sosedni Kapelčani s pevci in od Sv. Benedikta.

Bili so pri nas, kakor po navadi — „naš gospod“ t. j. velečenjeni g. notar Oton Ploj, ki s svojim odločnim postopanjem vneša vselej inteligenco k udeležbi. Sedeli so v našem krogu č. gospodje duhovniki in bogoslovci ter absolvirani vseučiliščniki. Celó inteligenca iz Zagreba bila je zastopana. Živeli!

Tolmačil nam je v slavnostnem govoru č. g. predsednik bralnega društva g. Janžekovič zgodovino blagovestnikov ter starih Slovanov. Navdušil je mladino za vneto za svojo narodnost, ter z ognjevito besedo priporočal čitanje dobrih listov bralnega društva navdušen mladenič iz Sv. Benedikta, Roškar. Tudi g. Zemljič iz Radincev spodbudil je ljudstvo k vzajemnosti, istotako mladenič od Sv. Jurja, Nemeč. Tako je prav!

G. bogoslovec Kranjc od Sv. Jurja je v prebrisanem govoru pojasnil ljudstvu, kako le zmer-nost v pijači zamore povzročiti blagostanje naroda, povzdigniti narodno zavest in okrepiti dušno in telesno mladi rod slovenski. Da bi le izborna njih beseda ne bila padla na slaba tla, temveč porodila obilno dobrega sadu!

Mlada deklica deklamovala je prav izborno Gregorčičevo pesem. Sl. pevska zbor in tamburašje gornjeradg. tamburašev pevcev je občinstvo kar očaralo, za kar vodjo gosp. Čiriču: Živeli! Hvala mu! Vmes donele so mile pesmi izbornega pevskega zbora Sv. Jurja ter iz Kapele.

Zvečer vršila se je igra: „Sanje“ na krasno ozaljšanem odru. Delo je g. slikarja Horvata, ki nam je, akoravno preobložen z delom, izdelal spremembe odra, prepotrebne tej predstavi. Bravo!

Izborna so igrali domači moške in fantje ter g. vodja slavnosti, podpredsednik bralnega društva g. Čirič. Res pravcati gledališčni igralci. Nedolžno veselje sijalo je vsem iz lic in polnoč je minila, ko smo se začeli razhajati, trdeč, da te ljube urice so bile le sekunde.

Presrečna hvala gre v prvi vrsti prirediteljem veselice ter vsem vrlim, neutrudljivim mladeničem in deklicam, ki so se toliko trudili za našo zabavo.

Živel g. Pelc, ki je toliko skrbel za točnost in red pri slavnosti! Živeli gornjeradonski Slovenci!

Iz Koroškega. (Razno.) Koroški nemški časopisi, posebno „Freie Stimmen“ se grozno jeze nad na Koroško došliimi slovenskimi učiteljicami in poštami upraviteljicami. Ker sta se zadnjič v Štebnu pod Juno udeležili dve gospodični slavnosti, ki jo je priredila podružnica sv. Cirila in Metoda, se omenjeni listi napada, češ, da sta prišli tudi ti dve k tej „Trutz-Versammlung“ in dostavlja: „Ali ni dovolj, da se učiteljstvo popolnjuje s kranjskimi elementi? Kakor se vidi, ima tudi Kranjska preostanek slovensko-klerikalnih poštah uslužbencev, kateri vandrajo k nam.“

Da bi jih le res bilo, da se ta mesta pa vsem slovenskem Koroškem popolnoma sloven-
skim obojem. Slučajno pa omenjena poštna
upraviteljica ni Kranjica, ampak doma je blizu
Celja, in to je na Spod. Štajarskem.

Vsa čast taki neustrašenosti, kar se žalibog
pri nas, bi rekel, ne vidi nikoli. Imamo učitelje,
rodom Slovence iz Štajarske in Kranjske in tudi
druge uradnike — ki pa, ako se že ne pajdašijo
z nemškutarji — sede pridno in tiho doma za
pečjo, da jih ja nikdo ne vidi.

Katerim je torej ležeče na tem, da delujejo
za naš teptani narod — v tužnem Korotanu, jim
je odprta pot delavnosti — tu je treba neustra-
šenih moči.

Žalostno je pogledati v naše koroške no-
vine. Skoraj ni članka, kjer bi se ne čitalo o
vremenskih neizgledih; kdo se ne spominja na
16. in 17. januarja t. l., ko je vihar drevje kar s
koreninami vred pipal in na ta način cele
okraje opustošil. — Dne 2. aprila t. l. je v vasi
Sv. Urh blizu Beljaka, broječi 27 številko pogo-
relo 13 hiš, skupaj 31 stavbišč, škoda je bilo
100.000 kron. — Dne 8. in 9. julija je plamen
uničil od 93 številke broječega trga Kotje 31 hiš
in 40 drugih poslopij, torej 71 stavbišč, škoda
je 400.000 K, zavarovani so bili le za 150.000 K.
mili darovi se pobirajo po celi deželi in tudi
izven te. Cesar nam je podaril 4000 K in tudi
od drugod prihajajo izdatne podpore. Pa ni še
dosti ena nesreča, pogorelec je zadela še druga.
Dne 24. julija je neurje uničilo zopet vsa polja;
strela je pri tej priliki ubila posestnico Šmit,
mater 10 otrok, ki je na mestu mrtva obležala.
Dne 11. julija je strela ubila v Tinjah na polju
žanjico, dve drugi ste bili težko poškodovani.

V Hobenfeldu je dne 17. julija upelnil —
po otrocih provzročeni ogenj 6 poslopij in naredil
škoda 20.000 kron. — V Viharji vasi je dne
16. julija razsajala zopet strašna burja, 7 poslopij
je podrtih — toča je uničila polja in sadno drevje
in kar je še ta pustila, je ugonobila povodenj,
tako, da so poljski pridelki popolnoma uničeni
in polja za več let opustošena, ker je povodenj
prinesla seboj kamenje, na drugi strani pa zopet
zemljo odnesla. Škoda se ceni na približno 55
tisoč kron.

V Virmlahu je strela ubila posestnika Steiner.
Delal je na polju; ko je naenkrat nastala nevihta
hotel je zavetje iskati pod nekim drevesom —
obležal je mrtev. V Grabštajnu je strela udarila
v hlev Pikla, ki je pogorel z orodjem in v njem
shranjenimi poljskimi pridelki vred; škoda je
nad 7.000 K. Razumeti se je v teku tega me-
seca prigradilo toliko manjših neizgledov — požarov
po nevihti — da še vsega niti popisati ni mo-
goče, razume se, da se vsa škoda ceni na mili-
jone. Ubogo prebivalstvo!

Narodno-gospodarske novice.

Ljudska izomika in ljudsko blagostanje.

Z velikanskimi koraki se je razvijalo go-
spodarstvo v zadnjih desetletjih. Ko je libera-
lizem osvojil gospodarske sile, se je počel vprav
neznan gospodarski boj v znamenju svobodne
konkurence. Celo gospodarsko življenje je dobilo
drugačno lice vsvarili so se novi stanovi, novi
razredi, in v teh se je počasi razvilo silno tek-
movanje, ob enem pa silno borenje. Vsak stan
se je počel zavedati svojega življa, osobito tedaj,
kadar se je počelo v istem stanu propadanje.
Med tem ko so posamezniki vsakega stanu v
prvi fazi liberalne nadvlade stali pod načelom
individualizma vsak posamezno za sebe, so se
počeli ob pogledu na vidni propad stanu družiti,
počeli se je misel organizacije.

In dandanes vidimo, da so organizirani
kolikor toliko vsi stanovi. Organizirano je de-
lavstvo v raznih strankah, organizirani so obrt-
niki in trgovci, organiziran je tudi kapital, vele-
trgovina in veletrgovina. Pri drugih narodih je
organizirano tudi kmečko ljudstvo v silne vrste,
— pri nas Slovence se takšna organizacija šele
začenja, in še ta početak se od izvestnih vodil-
nih krogov gleda precej po strani.

Toda nikdar bi ne bilo prišlo to ljudstvo,
ki je na mnogih in mnogih krajih tako okuženo

od vednega propovedovanja o ponižnosti, da se
nemo vdaja svoji badi, da nemo in trudno gleda
na rastoči propad svojega stanu, nikdar bi ne
bil prišel vsaj večji del tega ljudstva do misli
organiziranega, zadržanega življenja, da ni ko-
likor toliko vplivala nanj izobrazba. In če spoz-
namo to dejstvo, je ob enem popolnoma jasno,
da je izobrazba predpogoj dobre organizacije in
s tem predpogoj ljudskega blagostanja.

„Narod, ki je do najnižjih plasti globoko in
vsestranski izobražen, bo ob enem najmočnejši
in najsrečnejši narod svojega časa, nepremagljiv
od svojih sosedov, in zavidali mu bodo drugi
narodi in ga bodo skušali posnemati.“ Tako pravi
Fichte, nemški učenjak, v svojih „Govorih na
nemški narod“. In ta stavek skriva v sebi glo-
boko resnico.

Dandanes je treba osobito v stanovih, kojih
predpogoj je šolska izomika, nenavadno veliko
ljudij. To so stanovi, v katerih je treba znanja
v pisanju, branju in računanju. In ne samo tega.
Toži se vedno in povsod, da manjka zdravnikov,
pravnikov, profesorjev, duhovnikov itd. Vsi ti
elementi izhajajo iz šole, in tukaj se najbolj
očividno kaže, kako velikega pomena je izobrazba
za moderni razvoj. Toda nam se ni ozirati toliko
na tele, ker za reprezentante teh stanov je
država poskrbela pač najbolj. Za naš gospodarski
razvoj pa je važno, da imamo izobražene
ljudi v trgovini in prometu; baš zastopniki
trgovine in prometa morajo imeti v današnjem
gospodarskem redu obilo znanja. Vidimo, kako
propadajo neizobraženi mali trgovci osobito tam,
kjer imajo na strani kot tekmovalce izobražene
trgovce, vidimo, kako propadajo neizobraženi
trgovci tam, kjer imajo na strani kot tekmo-
valko kakšno zadrugo ali kakšno konzumno
društvo, ki stoji pod dobrim vodstvom, in vidimo
naposled, kako propadajo zadruge in konzumna
društva, kjer so se postavila na nesolidno pod-
lago in kjer imajo vodstvo, neizobraženo v trgov-
skih in prometnih zadevah in zahtevah.

V današnjem tekmovalnem boju pa treba
osobito izobrazbe tudi ljudem, ki so pri nas in
menda povsod del srednjega stanu: obrtnikom.
Dokler si ne nabavi obrtnik osobito tam, kjer
mu izpodriva tla veleindustrija, temeljite stro-
kovne in poleg tega vsaj majhne splošne na-
obrazbe, s katero bo znal uporabljati najmo-
dernejša sredstva v obrtništvu, da pridobi na
času in gmotnih prispevkih, do tistega časa
imamo malo upanja, da se reši vsaj oni del
obrtnega stanu, ki stoji še dandanes vsaj precej
dobro.

(Dalje prihodnjic.)

Politični pregled.

(K položaju.) Deželni zbori so zaključili
svoje zasedanje, in pričele so se splošne parla-
mentarne počitnice. Vlada pa ima ravno sedaj
največ dela, ker si mora pripraviti pot za raz-
pravo o avstro-ogrski nagodbi. Tudi za jesensko
zasedanje državnega zbora se delajo priprave;
tu je treba rešiti pred vsem češko nemško pravno
vprašanje, to se pravi, najti pot, po kateri pri-
dobi vlada Nemce in Čeha za nagodbo. Če se ji
to posreči in zadovolji obe stranki, je nagodba
zagotovljena. Državni zbor se ima zopet sniti
koncem septembra ali začetkom oktobra.

(Jezikovno vprašanje) Poroča se, da se
že ta mesec prično razgovori med ministrskim
predsednikom in češkimi ter nemškimi voditelji
na Češkem. Razprave bi vlada rada zaključila
pred sestankom državnega zbora, torej do konca
septembra. Razgovor bo večinoma le o pogojih,
pod katerimi bi Nemci priznali Čehom njih no-
tranji uradni jezik, oziroma kaj so Čehi priprav-
ljeni dovoliti Nemcem v dosegu svojih želj.
Vlada je baje že izgotovila nov jezikovni načrt,
ki ga predloži v kratkem v presojo obema
strankama.

(Ogrsko.) 100letnica Košutovega rojstva
se bo praznovala po celem Ogrskem dne 19. sep-
tembra letos. Neodvisna stranka hoče to priliko
porabiti za politične demonstracije, za samo-
stojno mažarsko armado in za ločitev od Avstrije.
Grif Appony je obljubil udeležbo kot predsed-
nik poslanske zbornice, le pod pogojem, da bo
slavnost posvečena samo Košutovemu spominu.
Tudi ministrski predsednik je povabljen k glavni
slavnosti.

(Štrajk poljedelskih delavcev v Galiciji.)
Deputacija poljskih plemenitašev se je podala k
ministrskemu predsedniku dr. Körberju, da iz-
posluje, proglas izjemnega stanja v onih okrajih,
kjer obstoji štrajk. Voditelj deputacije, poslanec
Jaworski je izjavil Körberju, da se Poljaki na-
deajo, da jih bo vlada podpirala nasproti štraj-
kujočim v odškodnino za to, da poljski poslanci
vedno podpirajo vlado. Vitez Jaworski je zahteval,
naj se proglasi izjemno stanje in naj bi se do-
volili vojaki za obdelovanje polja. Glede prve
zahteve je odgovoril baje Körber, naj se obrnejo
do galiskega namestnika; kar se pa tiče voja-
kov, dejal je, da sme kaj takega dovoliti samo
cesar. Poljsko plemstvo je vsled tega odgovora
zelo vznemirjeno in se misli obrniti naravnost
do cesarja. Štrajk se nadaljuje skoraj v neizpre-
menjenem obsegu. V nekaterih okrajih je sicer
končal, v drugih se je pa na novo pojavil. Do-
gajajo se nemiri in aretiranja.

(Rumunski kralj) je v ponedeljek došel v
Išl na obisk našega cesarja. Pozdrav med obema
vladarjema je bil najsrečnejši; v sredo se je ru-
munski kralj zopet odpeljal.

(Sestanek dveh vladarjev.) V finskem mestu
Raval sta se sešla v torek ruski in nemški vladar,
da prisostvujeta velikim vajam ruskega brodogra-
dila. O tem sestanku piše vse rusko časopisje lede-
no-mrzlo in neprijazno, deloma naravnost sovražno
proti Nemčiji. Nemci so razobesili demonstrativno
vso silo vsenemških zastav, kar je napravilo na
Ruse jako neprijeten utis.

(Španija) Mladi španski kralj Alfonz pri-
ljudstvu ni priljubljen. V mestu Oviedu so vsi
napredni meščani sklenili zapustiti mesto, ko je
pride kralj obiskat. Tudi sploh vre neka čudna
nezadovoljnost, za kar je baje tudi kraljica-mati
odšla k svojim sorodnikom na Avstrijsko in Be-
varsko.

(Angleški kralj) se bo dal menda kronati
že dne 9. t. m. Vsa slavnost pa je silno okraj-
šana, mnogo točk odpade, sosedne države pošljejo
kot zastopnike razne diplomate, ne pa članov
vladarskih rodbin.

(Bodočnost Južne Afrike.) Cela Juž. Afrika
je z osvojitvijo burskih republik prešla v angleško
oblast, in angleška vlada bo brezdvomno poskr-
bela, da se v zlata in dijamantov bogatih bur-
skih deželah naseli čim največ angleških poda-
nikov iz Evrope. Na ta način bodo burski domačini
skoro docela potisnjeni v kot, povsod bodo na
vrhuncu Angleži. Toda te razmere ne bodo trajale
vedno in s tem se tolažijo sedanjí burski vodi-
telji. Poučeni burski krogi so namreč prepričani,
da bodo v dobi 30 let ondotni zlati rudniki oro-
pani vseh svojih bogastev, in angleški kramarji,
ki se po veliki večini ne marajo ukvarjati s
poljedelstvom, bodo ostavili novo domovino. Ostali
bodo na burski zemlji samo pravi domačini. Ker
je nade, da se vztrajni narod ne bo dal potujčiti
ter se bo v tej dobi zopet namnožil, do mogoč-
nega števila, je upanje, da se mu potem posreči
premagati tudi ostali angleški element. Buri po-
stanejo potem zopet gospodarji na lastnih tleh.
Guverner Milner bi sicer rad naselil v Južni
Afriki tudi angleške poljedelce in Burum pola-
goma ugrabil njih posest, toda s tem načrtom
se ne strinja vlada in tudi kmetov-izselnikov ne
bo lahko dobiti.

Razne stvari.

(Toča na Ogrskem.) Dne 3. t. m. je bila
v Nagy-Szöllös grozna toča, ki je napravila ve-
likansko opustošenje. Na polju je padala kakor
pest debela ter je ubila štiri osebe. Tudi mnogo
živine je poginilo. Vsa letina na vinu in turšici
je uničena. Med ljudstvom je velikanska beda.

(Iz Martinique) se poroča o velikih zemelj-
skih spremembah, katere je povzročil vulkanski
izbruh. Tako štrle 5—6 metrov nad površino
vodovodne cevi, ki se ležale poprej ravno tako
globoko pod zemljo. Morska obal se je tako spre-
menila, da je ni več mogoče spoznati. Kjer je
bil poprej pesek, tamkaj se vzdigujejo velikanske
skale, v katere se zaganjajo peneti valovi. Kjer
je bil poprej zaliv La Ponds Core, je sedaj 30
metrov visoko obratje. V cerkvi majhne vasice
La Precheur se igra sedaj morška voda. V vasi
Bess-Pointe je vse izginilo pod pepelnimi lav-
nami, le cerkev in župnišče je ostalo. Opaži se
da se na nekaterih krajih dan na dan vrže na
ravne spremembe.

Drugi izkaz daril «Podpornemu društvu za slov. visokošolce».

V Gradcu v šolskem letu 1901/02. Od dne 9. februarja 1902 do 13. julija t. l. so poslali temu društvu: Slav. posojilno društvo v Ptuj 1210 K, slavna posojilnica v Celju 830 K, slavna ljudska posojilnica v Gorici 100 K, slavna posojilnica v Mariboru 80 K; po 60 kron: slavna posojilnica v Brezicah in Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani; po 50 kron: neimovani Nemec v Gradcu, slavna posojilnica v Slov. Bistrici in slavna okr. hranilnica v Idriji; po 40 kron: slavna družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, sl. posojilnica v Konjicah in sl. hranilnica in posojilnica v Šmarju pri Jelsah; po 30 kron: sl. Kmetiška posojilnica na Vrhniki in g. Anton pl. Sušič, c. in kr. polkovnik v p. v Celju; po 20 kron gg.: dr. Andrej Ferjancič, c. kr. viš. dež. sod. svetnik, deželni in državni poslanec v Ljubljani, Oskar Gabršček, veleposelnik in državni poslanec v Tolminu, prevzvišeni dr. Mihael Napotnik, knez in škof lavantinski v Mariboru, Viljem Pollak, zasebnik v Trzinu, slavna posojilnica v Logatcu, v Ormožu, v Ribnici in na Vranskem; gg. dr. Friderik Ploj, c. kr. dverni svetnik in državni poslanec na Dunaju, Fr. Robič, c. kr. prof., posestnik in deželni odbornik ter državni poslanec v Gradcu, Simon Rutar, c. kr. gimn. prof. v Ljubljani, dr. Ivan Tavčar, odvetnik ter državni poslanec v Ljubljani, dr. Jos. Unterlagauer, c. kr. bosansko-hercegovski svetnik v pok. v Gradcu, Jos. Žičkar, župnik, državni posl. v Vidmu; po 12 kron: g. dr. Ludovik Gumpowicz, c. kr. vseučil. prof. v Gradcu; po 10 kron: gg. dr. Janko Babnik, c. kr. minist. tajnik na Dunaju, dr. Ivan Dečko, odvetnik in državni poslanec v Celju, dr. Peter Defranceschi, primarij v Novem mestu, dr. Jurij Deteček, c. kr. notar v Celju, Francisek Goli, trgovec in posestnik v Idriji, Vekoslav Gorup, veletržec itd. na Proseku, dr. Anton Gregorič, prof. bogoslovja, državni posl. v Gorici, dr. Karol Grossmann, odvetnik in posestnik v Ljutomeru, Fran Hauptmann, c. kr. prof. na učiteljski v Gradcu, dr. Tomaž Horvat, odvetnik v Ptuj, Andrej Jurtela, prof. v Stavropolju v Kavkazu, Martin Kocbek, c. kr. notar v Konjicah, Fran Kolman, veletrgovec v Ljubljani, Mihael Korber, c. kr. notar v Ložu, Jos. Koriš, c. kr. rudniški veliki oskrbnik v Idriji, dr. Andrej Kuhar, c. kr. notar v Žužemberku, Artur Lokar, c. kr. notar v Kanalu, Francisek Lončar, tajnik posojilnice v Celju, dr. Matija Murko, c. kr. vseučilski prof. v Gradcu, slav. slov. omizje v Beljaku (po g. Ivanu Hochmüllerju), gospa Marija Pahernik, velepos. v Vuhredu; nadalje so darovali gg.: Tomaž Pavšler, tovarnar in posestnik v Kranju, Viljem Pfeifer, posestnik, državni posl. na Krškem, dr. Radoslav Pipuš, odvetnik v Mariboru, Fr. Salez Pirc, duhovnik benediktinskega samostana v St. Pavlu, Ivan Plantan, c. kr. notar in državni poslanec, Jožef Pogačnik, c. kr. poštar, deželni in državni poslanec in posestnik v Podnartu; slavne posojilnice: okraj v Ljutomeru, v Trebnju in savinjska v Zalcu; nadalje gg.: Francisek Povše, veleposelnik ter državni posl. in odbornik v Ljubljani, dr. Jakob Purgaj, c. kr. gimn. prof. v Gradcu, Stefan Rojnik, c. kr. računovodni oficijal pri namestništvu v Gradcu, dr. Matija Schmirmaul, zdravnik v Rajhenburgu, ekselencen baron Jos. Schwegel, c. kr. sekcijski načelnik v p., državni in državni posl. na Dunaju, dr. Jos. Sernec, odvetnik in državni posl. ter deželni glavarja namestnik v Celju, dr. Jakob Sket, c. kr. gimn. prof. v Celovcu, Ferdinand Souvan, veletrgovec in graščak v Ljubljani, dr. Gvido Srebre, odvetnik v Brezicah, Ivan Sepic, tržan v Konjicah, Anton Šlamberger, c. kr. notar in posestnik v Kranju, dr. Ivan Sušteršič, odvet., državni posl. v Ljubljani, dr. Ferdinand Trenz, c. kr. vojni zdravnik v pok. v Draškovicah, Anton Theon, trgovec na Jesenicah, dr. Anton Tschanner, zdravnik v Gradcu, Ivan Vencajz, c. kr. deželni sodni svetnik v pok., odvetnik, državni posl. v Ljubljani, Alojzij Vošnik, kamenar in posestnik v Ljubljani, Bogumil Vošnjak, inženier in posestnik v Gorici, Anton Vuković, vitez Vučjidski, namestništveni svetovalec v pok., državni posl. v Zadru, Ivan Wieser, mest. župnik in dekan v Velikovu, dr. Ignacij Žitnik, benediktin., državni posl. v Ljubljani, Fran Žužek, c. kr. veliki inženier v p. in obč. svet. v Ljubljani in Jos. Žpek, veliki inženier na Dunaju; po 6 kron: gg. dr. Karol Hočeyar, c. kr. sodni pristav v St. Lenartu v Slov. gor., dr. Juro Hrašovec, odvet. v Celju, dr. Fr. Rosina, odvet. in državni posl. v Mariboru, Ferd. Seidl, c. kr. realni prof. v Gorici, Jos. Smodej, c. kr. notar v Vel. Lašah, dr. Val. Stempihar, odvet. v Kranju; po 5 kron: gg. Ivan Berbuč, c. kr. realni prof. in državni posl. v Gorici; Viktor Bežek, c. kr. prof. na učiteljski v Gorici, Andrej Elsbacher, trgovec v Laškem trgu, dr. Fran Horvat, c. kr. notar v Idriji, slav. hranilnica in posojilnica v St. Lenartu pri sedmih studencih, gg. Gabrijel Jelovšek, trgovec, župan in posestnik na Vrhniki, dr. Jos. Kolšek, odvet. v Laškem trgu, dr. Alojzij Kraut, odvet. v Kamniku, Ivan Krušič, c. kr. gimn. prof. v p. in obč. svet. v Celju, dr. Otokar Rybář, odvetnik in deželni poslanec v Trstu, dr. Ivan Svetina, c. kr. gimn. prof. v Ljubljani, Božidar Štitar, profesor in statski svetnik v Kalugi, Anton Umek, trgovec v Brezicah, Jan Vavri, c. kr. gimn. profesor v Ljubljani, Gustav Vidic, državne železnice veliki revident v Beljaku, dr. Jos. Vošnjak, zdravnik in posestnik v Slov. Bistrici in Jos. Wester, c. kr. gimn. prof. v Novem mestu; po 4 kron: gg. Tomaž Cajnar, c. kr. deželni sodni svet. v Sevnici, dr. Feliks Ferk, zdravnik in posestnik v Mariboru, Karol Florijan, knjigotrdlec in pos. v Kranju, dr. Ivan Geiger, želez. zdrav. v Ljubljani, dr. Karol Glaser, c. kr. prof. v p. v Gradcu, Silvija Hrašovec, c. kr. deželni sodni prist. v Mariboru, Jos. Kerčon, župnik in duhovni svet. v Predosijah, Stefan Klun, gostilničar v Ljubljani, dr. Valentin Korun, c. kr. gimn. profesor v Kranju, dr. Julijan Kocmuth, okrajni zdrav. v Postojni, Fran Omernik, trgov. zbornice svetnik in posestnik v Kranju, Martin Petelin, c. kr. gimn. prof. v Ljubljani, Ignacij Pokorn, c. kr. gimn. prof. v Mariboru, dr. Janko Ponebšek, c. kr. davčni nadzornik v Novem mestu, Benedikt Poniš, c. kr. pripravn. učitelj v p. v Gorici, dr. Albin Poznik, c. kr. notar in posest. v Novem mestu, dr. Jurij Pučko, c. kr. notar na Krškem, dr. Jakob Schegula, župan in odvet. v Novem mestu, Anton Santel, c. kr. gimn. profesor v Gorici, dr. Milan Škerlj, c. kr. sodni pristav v Mokronogu, Jos. Suman, c. kr. dvor. svet. in državni posl. v p. v Ljubljani, Tomaž Tollesni, trgovec in posestnik v Logatcu, dr. Andrej Vojaka, c. kr. deželni sodni svet. v p. v Novem mestu, Janez Vouk, ravnatelj poš. urada (Reichsbahnstrasse) v Gradcu, Ivan Vrhovnik, trnovski župnik v Ljubljani in Dragotin Žagar, deželni blagajnik v p. in posest. v Ljubljani; po 3 kron: gg. dr. Ivan Gregorič, c. kr. notar v Žužemberku, dr. Konrad Jančič, odvet. v Volčjakem, dr. Stefan Kraut, c. kr. sodnik v Logatcu, dr. Jos. Leber, zdrav. v Krševcih, Jos. Muras, posest. v Kranju pri Ljutomeru, dr. Anton Rogina, c. kr. sodnik na Kranjski gori in Volčnem Sevanju, profesor v Turinju; po 2 K so

vin: g. Jos. Milavec, c. kr. major v 89. pehotnem polku v Lubacrowu; po 2 kron: gg. Anton Božič, posest. v Radoslavcih, Kazimir Bratkovič, c. kr. notar v Gornjem gradu, Fran Eller, nadučitelj v Mariji Ziljski, Rudolf Endlicher, c. kr. okr. tajnik v pok. v Ljubljani, dr. Fran Kogoj, dež. okr. zdrav. na Kranjski gori, Fran Lekš, župnik v Lučah, Ludovik Mahorčič, veleposest. in župan v Sežani, dr. Fran Perni, c. kr. gimn. prof. v Kranju in Fran Veršec, c. kr. notar in posest. v Sevnici; 1 krono: gđ. Milka v Sošanju. — Vsem darovalcem izreka odbor najljubše zahvalo in priporoča to društvo v blagohotno podporo tudi nadalje. V zvezi tem lepim dohodkom je društvo vsled mnogih in obilnih izdanih podpor v zelo prekarjem stanju, tako, da s skrbi pričakujemo prihodnjega šolskega leta.

◀ Dve gospici ▶

iz boljših rodbin se sprejmeta na hrano in stanovanje v dobri slovenski rodbini v Mariboru. Kje. izve se pri upravnistvu lista. (319) 3-1

(324) Mlad trgovec 2-1

Slovenec, z lepo prodajalno v Gradcu, se želi s pridno gospodinjjo, ki ima 2000 do 3000 premoženja, poročiti. Ime se obdrži tajno, slike se na zahtevanje vrnejo. Ponudbe s sliko se naj pošljejo pod šifro: A. S. 33 Hauptpostlagernd Graz.

(337) 3-1 Naprodaj.

Lep, na pol pokrit voz, za dva, pa tudi za enega konja **proda** po ceni Josip Kosem, okr. tajnik in posestnik v Gaberjih, p. Celje.

Izurjena prodajalka

za trgovino z mešanim blagom, zmožna slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi, se sprejme takoj pri Ivanu Končan, trgovec v Sošanju. (336) 3-1

Rudolf Wudler
Ida Wudler roj. Božič
 (335) 1 poročena.

Išče se najemnik oziroma kompanjon

vojaščine prost, lahko tudi oženjen, s 1000—2000 kron gotovega denarja za trgovino z mešanim blagom ter s poljskimi pridelki, v zvezi z goštinjo in prodajo tobaka. Celo podjetje dobro na prednje že več let. (321) 3-1

◉ Brez konkurence! ◉

Posestvo, ki ima 9 oralov, je pri cerkvi. Prednost ima izučeni na deželi; pod ugodnimi pogoji se tudi **proda**. Odda se le, ker ima lastnik še eno trgovino v drugem kraju. V isti trgovini se sprejme tudi **močan učenec in mlad pomočnik** izučen na deželi.

Adresa: „H. G. 5000,“ poste restante, Malanledja pri Ljutomeru.

Malisno štupo, kumno, suhe gobe, lanoeno seme, rožičke (Mutterkorn), konopje, mecesnovo gobo, brezovo gobo, oves, rž, ječmen, pšenico, bob itd., sploh vse kakršnekoli deželne in druge pridelke

— kupi —

Anton Kolene, trgovec v Celju.

Proda se

ali v slučaju da v najem zaradi bolezni hiša, v kateri se nahaja pekarija in gostilna. Hiša je sposobna za vsako obrt, posebno pa za veliko trgovino ali mesarijo, ker leži ob veliki cesti in v sredi rudokopskih poslopij. Hiša ima 22 lepih prostornih sob, v katerih so najemniki rudokopski delavci. Zraven je hlev za konja in kravo in svinjak. Nahaja se tudi velik vrt in njiva v bližini hiše.

Natančneje se izve pri upravnistvu „Domovine“ v Celju. (323) 3-1

Razglas.

Podpisano županstvo naznanja, da je c. kr. namestništvo v Gradcu dovolilo še dva nova živinska sejma v Rajhenburgu, in sicer na dan 29. januarja in 26. avgusta vsacega leta. Kupci in prodajalci se vabijo, da pridejo od bližine in daljave na te sejme.

Prvi sejem bode dne 26. avgusta t. l.

Županstvo trg Rajhenburg.

(322) 3-2

M. Presker.

(318) 3-2 Naprodaj

je jako lepo, obširno posestvo, ki leži ob državni cesti med Novim mestom in Zagrebom, takorekč v sredini med Novim mestom in Krškim, z enonadstropno hišo, v kateri se nahaja že dobrih osemdeset let jako dobro obiskovana gostilna, s prostornim gospodarskim poslopjem, dvema hlevoma, z velikim senčnatim gostilniškim vrtom, z ledenico tik hiše in s kegljiščem, z lepim sadnim vrtom, njivami in travniki, ki se nahajajo v bližini hiše in z vinogradom, kateri je zasajen z ameriškimi trtami, ima lepo lego in meri okoli treh oralov.

Natančneje pojasnila in pogoje, kateri so jako ugodni, daje Aleksander Hudovernik, c. kr. notar v Kostanjevici.

(310) 3-3

Proda se

Brockhaus Konversations-Lexikon (jubilarna izdaja) 1898 čisto novi po znižani ceni za K 100.

Zahtevajte povsod dvakrat žgani

Cvekov brinovec

od FR. CVEKA, Kamnik, Kranjsko.

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s povzetjem zastopa domače zavovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante.

Narodna tvrdba!

Weberjevih dedičev naslednik
Vincenc Čamernik
 kamnoseški mojster

Nova ulica št. 11 * CELJE * Nova ulica št. 11.

Delalnica cerkveno-umetnih
 — kamnoseških del. —

Čez 200
 nagrobnih
 spomenikov

različnih mramorjev, granitov in sijenitov po najnovejših, modernih načrtih vedno v zalogi

Usa stavbena kamnoseška dela.
 Pohištvene plošče za mizarje. — Likanje in struganje mramora s strojno silo.

Lastni kamnolomi.
 Obrise na zahtevanje izdelam takoj. — Priznana odlična in fina dela. — Postroja točna.

Edina narodna steklarska trgovina
Fran Strupi
 Celje, Graška cesta šte. 4, Celje.

Velika zaloga stekla, porcelana in kamenine.



Vsakovrstno v steklarsko stroko spadajoče blago, kakor svetilnice, zrcala, različni okvirji za podobe, šipe za okna itd. na debelo in na drobno.

Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in privatnih stavbah, katera se izvršujejo po najnižjih cenah.

Najlepši okraski in dekoracije, jako primerni predmeti za darila in srečolove.

Slavne javne zavode in privatnike opozarjam zlasti na svojo zalogo higijeničnih pljuvalnikov.

Postrežba točna in solidna!

Osle, brusne kamne
 za srpe in kose

priznано najboljšo blago, 100 kosov 8 K, en poštni (169) zavoj z 15 kosi franko K 2-50 30-17

— razpošilja po povzetju —

J. RAZBORŠEK, Šmartno pri Litiji.

Več macesnovih oken

prav po ceni prodaja Martin Špeglič, mizarški mojster v Celju, Graška cesta št 28

(252) **Josip Kregar** 20-14

stavbeni in galanterijski klepar v Celju

izvršuje stavbena in umetna ter sploh v to stroko spadajoča dela. — Napravljajo nove strelovođe in stari strelóvodi se poskušajo z električnim aparatom. — Cene jako nizke.

(299) **Prostovoljna** 3-2

razprodaja.

Posestvo gosp. **Matije Dolničar** v Trbovljah, to je: hiše, mlin, žaga, gospodarska poslopja, njive, travniki in gozdi se bode

dne 19. in 20. avgusta

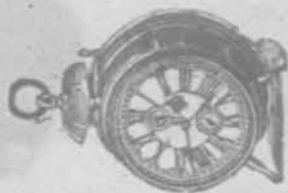
od 9. ure dopoldne naprej na licu mesta prostovoljno po kosih prodajajo.

Posestvo leži tik pred žokopa v Trbovljah.

Hiše so pripravne za vsako obrt; nekatere njive in travniki pa za stavbišča.

Plačilni pogoji so ugodni.

Priznано
 izborno, cenó
 blago!



Najtočnejša
 in
 najcenejša
 popravila!

RAFAEL SALMIČ

trgovina z urami, zlatnino in optičnimi predmeti
 Celje, 'Narodni dom'.

Kdor hoče kupiti cenó, dobro in pošteno blago, naj se potruži v to veliko zalogo jeklenih, nikelnastih in srebrnih, tula in zlatih žepnih ur.

Prstani, uhani, zapestnice, priveski, svetinje, križci, medaljoni, vsakovrstne verižice, lorgnon za dame in gospode v srebru in zlatu.

Jedilne garniture, tobatiere, nastavki za sadje, cvetlice, vizitnice itd.

Velika zaloga optičnih predmetov: očal, naočnikov, toplomerov, aneroidov, maksimal-toplomerov, tehtnic za vino, žganje itd.

Velika izber stenskih ur, budilk in ur z nihalom, naj-novejše in najboljše.

Dveletna garancija za vsako prodano uro.

Use po najnižjih konkurenčnih cenah.

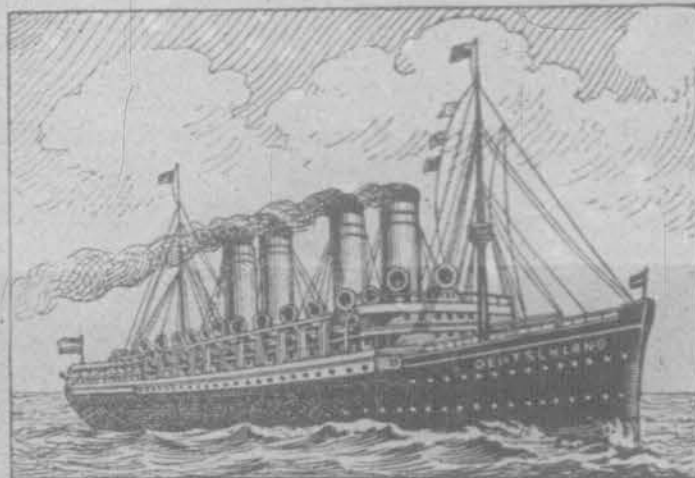
Pancer-verižice iz pristnega srebra po 6 kr. gram.

Vsakovrstna popravila se izvršujejo zanesljivo in cenó v **novourejeni** povečani delalnici.

Postrežba točna.

Cene nizke.

Vizitnice priporoča tiskarna D. Hribarja v Celju.



Največje, najhitrejše

ter najvarnejše vrste

velikanskih parnikov

ki vozijo na

AMERIKO

Hamburg—New-York

(233) 15

le 6 dni.

Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja, ter daje pojasnila točno in brezplačno, oblastveno potrjena.

Agentura Hamburg-Ameriške Linije

v Ljubljani, Marijin trg šte. 1 — nasproti Frančiškanski cerkvi.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode, tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trse za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovođe, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.

*** Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. ***

Postrežba točna.

Cene nizke.

